GAZETA KRAKOWSKA

Nro 76.

Z KRAKOWA DNIA 22. WRZESNIA 1811 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Paryża d. 4 Września.

D. 30 Sierpnia poiechali Nayiaśnieysi Cesarstwo z Trianon do Compiegne, gdzie o godzinie 8 w wieczor przyiechali. Muzyka Cesarska poiechała tamże. Xże Wicehetman przedstawił tam J. C. K. Mci d. 1 b. m. do wykonania przysięgi: Jenerałow brygady, Baronow Poinset de Chansac, Kolloland, Ponget, Anthing i Pułkownika Casabianca.

Jenerał Sebastiani znayduie się od kilku dni w Paryżu.

D. 1 b. m. umarł tu w 87 roku życia, Hrabia Bougainville, członek senatu i instytutu, ieden z naysławnieyszych żeglarzy Francuzkich.

List Kontraadmirała Lacrosse do Ministra morskiego, z Roszefortu d. 26 Sierpnia 1811.

JW. Panie! Z naywiększym żalem muszę JW. Panu donieść o stracie bryga Teaser, który przez nieprzyiaciela zabrany został. D. 24 w wieczor weszły dwie Angielskie fregaty pod banderą Francuzką na Girondę i noc tam przepędziły. D. 25 o godzinie 7 z rana zachaczyły bryg Teaser i zabrały po dosyć dzielnym oporze. Dowodzący tym brygiem Kapitan fregatowy Duboury, który był zupełnie przekonany, że to są Francuzkie fregaty, udał się, iak się zdaie, na iedną z nich. Oto są szczegóły, iakie o smutnem tem zdarzeniu odebrałem. Jest iednak rzecz niedopoięcia, ażeby pomimo znakow, nieprzyiacielskie fregaty po kształcie budowy, i t. d. nie były przez maytkow poznane, ażeby nie posłano na nie śledników, i ażeby pozwolono im 12 godzin stać spokoynie na mieyscu, bez zapytania się nawet kto one są. Powiedziano mi, iż gdy konwoy nie mógł około szczytu de la Courbe opłynąć, Teaser, który go zasłaniał, powrocił na Girondę, i że Kapitan Papineau wołał do twierdzy: iż na tey rzece stoią fregaty Elba i Pallas. Przyymiy JW. Panie wyraz powinnego uszanowania.

(Pod.) *Kontraadmirał, Prefekt morski, Lacrosse.*

Z Royan'd. 26 Sierpnia. Mam honor donieść W. Panu o smutnem zdarzeniu, które przytrafiło się na tuteyszem przedporciu. Wczoray o godzinie 3 po południu dany był znak, iż konwoy pod zasłoną bryga Teaser, który z rana odpłynał, nie mogąc około Mommusson opłynąć, powraca na Girondę. Oznaymiono oraz o dwoch wielkich fregatach, które miały Francuzką banderę na maszcie i niebieską banderę na przodzie okrętu, co było zwyczaynym

naszem znakiem. Posłano potem szalupy do obu tych okrętow, lecz te więcey nie powrociły. Za nadeyściem nocy zarzuciły obie te fregaty kotwice przy szczycie Grave i miały znakowe łatarnie. W takim położeniu rzeczy nie można mieć było podeyrzenia o obu tych okrętach, i ani myśleć, że są nieprzyiacielskie. Wczoray rano o godzinie 7 wyszły obie pod żagle i płynęły ku Verdon. P. Dubrary, dowodzca korwety le Pluvier, wsiadł na łodź dla dopłynienia do iedney z tych fregat, która miała banderę dowodzcy. W krotce potem ruszyły obie fregaty przeciw brygowi Teaser i korwecie le Pluvier. Jedna z nich stanęła wzdłuż bryga, rozmasztowała go i ogień z ręczney broni rozpoczął się z okrętu do okrętu. Druga fregata chciała zaskoczyć korwecie, lecz ta cofnęła się szybko ku Royan. Fregata dawała potem przez połtory godziny do tego statku ognia, który wszedł na wysep piasku. — PP. Page-Saint-Vaust i Boudin, iako też Chirurg Chretien dostali się w niewolą. Obie tę fregaty stoią ieszcze przy Cordouan. W tey chwili nie mogę WPanu donieść wszystkich szczegołow; alę iutro przeszlę WPanu dokładny rapport o niepoiętem tem zdarzeniu. Mam honor bydź, &c,

(*Pod.*) *De Bray.*

Na adress, instytutu narodowego królestwa Włoskiego, który d. 6 Maia r. b. pierwszy raz zgromadził się w Medyolanie, dał J. C. K. Mość następuiącą odpowiedź:

"Mci Hrabio Paradisi, Prezydencie Instytutu! Wyniosłszy Włochy do chwały oręża, starałem się także przywrócić im dawna chwałe umieiętności i kunsztow. Dla tego nadałem instytutowi moiego królestwa Włoskiego taki kształt, iaki zdawał mi się z doświadczenia naydogodniey szy do podniesienia literatury Włoskiey. Uczucia, które mi instytut przeseła, są dla mnie rękoymiią iego gorliwości wspieraniu moich zamiarow, &c,,,

Dnia 6 *Września.* — D. 30 Sierpnia umarł na paraliż Jenerał, Hrabia Ordener, senator, rządzca Cesarskiego pałacu w Compiegne. Ciało iego złożone onegday zostało w grobie Panteonu, przeznaczonym dla senatorow. Marszałek, Xże Gdański, miał piękną na iego pogrzebie mowę. Jenerał Ordener wyszedł z niżkiego stanu do wysokiego stopnia, który teraz posiadał. Zawod woyskowy rozpoczął od prostego żołnierza.

P. Soult, były nasz konsul w Charlestown, mianowany iest prefektem departamentu Lisy, a P. Berg jeneralnym poborcą w departamencie Lippe.

Wyrok Cesarski pod 24 Sierpnia stanowi iak ma bydź postąpione względem przedrukowanych przed 1 Stycznia 1811 w departamentach Toskanii, Rzymskim kraiu i anzeatyckich miastach dzieł we Francyi drukowanych. Dzieła te uważane będą iako przedrukowania, ieżeli przed d. 1 Stycznia 1812 nie będą zastęplowane. Liczba ich exemplarzy musi bydź przed 1 października Prefektowi podana i stępel do 1go Października opłacony. Dwunastą część exemplarzy muszą Xięgarze autorowi lub właścicielowi dzieła zapłacić.

Dziennik państwa zawiera co następuie; — Zapewniaią, iż NN. Cesarstwo zabawią dłużey w Compiegne, niżeli z początku rozumiano.

Gazette de France donosi, iż tłuma-

czenie Kodexu kryminalnego Chińskiego znayduie się pod prassą.

Z Bruxelli d. 3. Września.

Gazeta tuteysza zawiera co następuie:

" Donoszą nam za rzecz pewną, że N. Cesarzowa ziedzie w krotce do tuteyszego Cesarskiego pałacu w Laeken, i czynią nam nadzieię, że będziemy mieli szczęście cieszyć się przez czas nieiaki iey obecnością. „

Z Rotterdamu d. 5. Września.

Prezydent miasta naszego rozkazał oznaymić co następuie:

" Sądzę bydź rzeczą nader potrzebną uwiadomić wcześnie każdego, iż za maiącem tu w krotce nastąpić przybyciem Nay. Cesarza i Króla, oczekiwać potrzeba wielu znakomitych osób, które będą musiały bydź w prywatnych domach pomieszczone, ażeby właściciele, a zwłaszcza bawiący teraz na wsiach, przygotowali swoie domy do przyzwoitego przyięcia, za pierszem uwiadomieniem, powyższych osób, o czem uwiadomiam wszystkich mieszkańcow, ażeby przyzwoite przygotowania poczynili. W Rotterdamie d. 4 Września 1811. *W. Suermandt.*

Z Madrytu d. 23. Sierpnia.

Mamy doniesienie, iż tak nazwane stany (kortes) na wyspie Leon, zniesły przywileie i prawa grandow i szlachty. Dziennik buntowniczego tego zgromadzenia powiada, iż dwudziestu grandow Hiszpańskich, którzy zbiegli do Kadyxu i Ceuty, podali przełożenie, ażeby gdy wszystkie go wyrzec się maią, co stanowiło przywiley szlachty, właściciele dobr uwolnionemi przynaymniey nadał był od niektórych podatkow; lecz rzecz została iak była postanowiona. Na propozycyą P. Anguelle postanowiły stany d. 16 Lipca, iż trybunały i urzędnicy, którzy nie są koniecznie rządzcy potrzebnemi, oddalone w iak naykrotszym czasie bydź maią z Kadyxu, co okazuie iak wielki tam niedostatek żywności panuie. Gdy wygnani z Kadyxu urzędnicy nie mogą w żadney prowincyi Hiszpańskiey znaleść przytułku, muszą się zatem udać do wysp Kanaryyskich lub Balearskich. Zbuntowawszy się przeciw prawemu swoiemu Monarsze, zostali teraz od współ winowaycow swoich wypchniętemi. Słuszna dla zdraycow nagroda!

W tymże czasie nałożono na mieszkańcow Kadyxu nadzwyczayny pobor woyskowy.

Listy z Lizbony donoszą o przybyciu tam Jenerałow Angielskich Beresforda i Grahama.

Z Jelves piszą pod d. 27 Lipca, iż Xże Dalmacyi powrocił z większą częścią swoiego woyska do Sewilli, i że załoga w Badaioz wynosi 6000 ludzi.

Z Medyolanu d. 20. Sierpnia.

Lubo ustanie handlu daie się tu także czuć, wszelako okolice wyższych Włoszech znayduią się w kwitnącym stanie. Padwa, Wincencya, Werona pokrzepiły się zupełnie po klęskach woyny. Bergamo i Brescia są bogate i cierpią tylko na przerwanym na chwilę wywozie iedwabiu. W Brescia wystawiono teraz piękny teatr i buduią wspaniały kościoł. Coż dopiero Medyolan! Urodzayna ziemia Lombardyi, gdzie na mokrych łąkach sześć razy siano koszą, a na polach trzy razy zboże doyrzewa; szczęśliwy podział ziemi, z ktorey tysiące właścicielow maią po 10 do

)2(

20,000 fr. dochodu; te i tem podobne okoliczności, połączone z okolicznością, iż prowincyonalne to dawniey miasto, stało się stolicyą państwa, które liczy 6 1/2 miliona mieszkancow i 232 milionow rocznego dochodu przynosi, powiększyła liczba mieszkańcow Medyolanu od 120 do 140,000, pomiędzy któremi mało znayduie się ubogich, a żadnego żebraka. Dobre mienie prywatnych stawia rząd w stanie, iż może znaczne summy na upięknienie miasta i pomniki łożyć. Obszerny katedralny kościoł gotyckiey budowy, który od dawna stał, nieukończony, w krotce będzie. Głowna facyata iuz iest ukończona. Marmurowa ta ściana, wielu bardzo wieżami i 5000 większych i mnieyszych posągow przyozdobiona, wystawia, zwłaszcza pod czas świecącego Xiężyca, przedziwny widok. Pracuią teraz nad tryumfalną bramą, która 5 milionow kosztować będzie, i marmurowe iey słupce, 4 stopy obwodu i 36 wysokości maiące, składać będą nieiako iedną sztukę. Daley piękna brama, wspaniałe koszary dla gwardyi, w których pomieści się 3000 ludzi; plac, pośrodkuiący między amfiteatrem i cirkus, gdzie pod czas ostatniey uroczystości pomieściło się 30,000 ludzi, w krotce będzie z kamienia wystawiony. Cztery teatra są zawsze otwarte, z których dwa naypięknieyszey budowy. Naywiększy z nich pomieścić może 7000 ludzi. Towarzystwo miłośnikow teatru, urządziło swoim kosztem piękny teatr, i grywa na nim naypięknieysze sztuki Alfierego, Monti i innych autorow. Przedziwna biblioteka akademii urządzona iest w sposobie dogodnym dla użytku publicznego. Miasto posiada także wielki zbior obrazow szkoł Bolońskiey, Weneckiey i Medyolańskiey.

Z Prezburga d. 10. *Września.*

Seymuiące stany naradzaią się ieszcze zawsze na prowincyonalnych posiedzeniach względem propozycyy od tronu podanych.

Z Londynu d. 25. *Sierpnia.*

(*Z Monitora.*)

Lord Liwerpool odebrał od Lorda Wellington z Portugalii listy, z których następuiące kładziemy wyiątki:

Z Portalegre d. 25. *Lipca.* "Nieprzyiacielska jazda opuściła d. 17 Merida. Nieprzyiaciel poszedł do Almaraz, a d. 20 przybyła iedna iego dywizya do Placencia. Tegoż dnia stanął Marszałek Marmont w Almaraz, a inne dywizye szły tam z Truxillo. Podług ostatnich doniesień znaydowała się ieszcze iedna dywizya nieprzyiacielskiey piechoty i kilka dywizyy jazdy w Truxillo.„

Z Castel-Branko d. 1. *Sierpnia.* "Przeprawiłem całe woysko na lewy brzeg Tagu. Jest moim zamiarem rozłożyć go w niższey Beirze, zamiast Alentojo. Woysko Francuzkie znayduie się w tem samem stanowisku, iakem JW. Panu pod d. 25 doniosł, wyiąwszy tylko, iż dywizya znayduiąca się w Placencia, pomknęła się do gór ku Bezos i Baros. — Jenerał Santocildes cofnął się z woyskiem Galicyyskiem z okolic Astorgi do Mansanes. Poruszenie to nastąpiło d. 17 Lipca, ponieważ korpus Francuzki z 11,000 piechoty i 1500 jazdy złożony zgromadził się w Benewente.„

Wczoray nadeszły tu listy z Lizbony pod d. 28 Lipca i 4 Sierpnia. Osnowa ich sprawiła tu wielką trwogę, ponieważ donoszą, że Lord Wellington tak bardzo był

chory, iż oczekiwano go w Lizbonie dla poratowania zdrowia; ale że tam nie przybył, domyślaią się zatem, iż musi się mieć łepiey i pozoſtanie przy woysku.

Z Nowegoiorku piszą pod d. 16 Lipca co naſtępuie:

" W rozmaitych schadzkach, w których obchodzona była rocznica niepodległości Amerykańskiey, okazali się federaliści, którzy, lubo nie zgadzaią się w wielu rzeczach z republikanami, iednozgodnemi w tym punkcie, iż konieczną ieſt potrzebą, aby utworzona była ſiła morska, która byłaby w ſtanie zapewnić niepodległość bandery Amerykańskiey. Pod czas obiadow w rożnych mieyscach spełniali federaliści między innemi naſtępuiące zdrowia: — " *Amerykanska siła morska.* Oby wnet do naszych potrzeb wyſtarczyła, a w krotce znikł i u nas niedoſtatek! — *Armatne szalup*. Oby one zamieniły się na okręty o 30, 60 i 74 działach! ,, (*)

D. 3 Lipca był P. Foſter przez sekretarza ſtanu iako nadzwyczayny i pełnomocny miniſter W. Brytanii przy zjednoczonych ſtanach, prezydentowi przedſtawiony i oddał mu liſt wierzytelny. P. Morier iako sekretarz poselſtwa, a P. Barker iako należący do poselſtwa byli przedſtawionemi.

W Nowymiorku tak wielki był upał w przeszłym mieſiącu, iakiego nayſtarsi ludzie nie pamiętaią. Trzydzieści do 40 ludzi umarło nagle za napiciem się zimney wody pod czas tych upałow.

D. 15 Lipca odebrano w Nowymiorku wiadomość, że Amerykańskie okręty uwolnione zoſtały w portach Francuzkich. Poiednawczy ten środek Napołeona nie będzie mieć pomyślnego wpływu do układow P. Foltera. Zapewniaią nawet, że układy z P. Foſter w Wasingtonie przez Prezydenta zerwane, lub przynaymniey zawieszone zoſtały, poki P. Foſter nie odbierze odpowiedzi na posłany do Anglii liſt względem poſtępku okrętu Mały Bełt i nowych inſtrukcyy. Serrurier, miniſter Francuzki, (wyraża dziennik *Federat-republikan*) ieſt zapewne o wszyſtkim uwiadomiony, co między P. Foſter i Prezydentem zaszło i podyktował odpowiedź, którą dano Angielskiemu posłowi.

W Hallifax ma bydź sąd woyskowy złożony na Kapitana Bingham okrętu Mały Bełt, dla przekonania się czyli on pierwey dał ognia do Amerykańskiey fregaty Komodora Rogers, lub ten pierwey do iego okrętu wyſtrzelił.

Miaſto Nottingham, które niegdyś było kwitnące i bogate, (wyraża dziennik *Statesman*) znayduie się teraz w naywiększey nędzy. Sto rękodzielnikow, wyrownywaiących dawniey w bogactwie kupcom, pracuią dziś okryci łachmanami, nad goscińcami i innemi publicznemi robotami. Zony ich, obraz nędzy, oblega-

---

(*) Przypisek Monitora. *Na ow czas będzie Ameryka prawdziwne mocarſtwem, na ow czas nie będą iey obywatele uciskanemi, nie będzie więcey bandera iey znieważona, i nie będzie iey handel samowolnem opłatom gabinetu Londyńskiego podlegał. Trzydzieści liniiowych okrętow i 30 fregat uczynią Amerykę bardzo poważnem mocarſtwem, i 30 liniiowych okrętow i 30 fregat mniey kosztować będą iey handel, niżeli kosztuią go wszelkiego rodzaiu przerwy, ktore mu Anglia czyni. Każdy dobry obywatel Amerykański powinien dać głos i łożyć koszt na wyſtawienie 30 liniiowych okrętow i 30 fregat, lub wyrzec się niepodległości i poyśdź znowu pod żelazne jarzmo Anglii, iak przed rokiem 1778.*

ią drzwi domow urzędnikow publicznych robot. Niektóre odeszłe ſtamtąd i oddały swoie dzieci do żywienia zwierzchności mieyskiey. Lubo wiemy, iż i inne części kraiu w takimże smutnym znayduią się przypadku, miniſtrowie iednak nasi mowią zawſze o woynie bez końcà. Dobry Boże! dokądże oni nam panować będą?

Dnia 26. Sierpnia.

(Z Dziennika państ va.)

Podług dziſieyszego donieſienia, w ſtanie zdrowia J. K. Mci nie zaszła żadua odmiana. Nadzwyczayne osłabienie, w które Król częſto wpada, pochodzi z pomieszania umysłu, pod czas którego uſtawicznie mowi. Nie dawno mowił J. K. Mość ciągle 22 godzin.

Z powodu zaburzeń w Irlandyi, które miniſtrow niespokoynemi czynią, posełaią coraz więcey milicyi do tego króleſtwa.

Przybrany iako kupiecki okręt Duński korsarz krąży pod Hebridskiemi wyspami. Inni korsarze tamuią żeglugę pod Shettlendskiemi wyspami.

Z Alikante piszą pod d. 17 Lipca: — " W króleſtwie Walencyi panuie powszechna trwoga; wkroczyć tam bowiem ma Marszałek Suchet z 35,000 Francuzow.

Podług donieſień z St. Domingo pod d. 16 Lipca, mieć będziemy nieochybną woynę z Chryſtofem. Nie ma żadnego gwałtu, któregoby się względem handlu Angielskiego nie dopuścił. W Czerwcu zarzuciło kilka naszych okrętow przed Saint-Gonaïve kotwice i żądały powrotu zabranych dwoch Jamaiskich okrętow i zadosyć uczynienia za zabicie iednego Angielskiego maytka z balteryi Cap Francais. A gdy Chryſtof te żądania odrzucił, przedſię wzięte zaraz zoſtały środki do zamknięcia iego floty w Gonaive i Cap Francais. Liniiowe okręty nasze Southamptom, Brazil i Sparow krążą teraz przed St. Domingo.

Gazety Hiszpańskie zawieraią naſtępuiący artykuł: Gdy rząd prowincyi de la Plata żalił się przeciw Jenerałowi Elio, przeto rejencya uznała za potrzebne odwołać go i Jenerałowi Vigodet, jeneralnemu kapitanowi w Chilli powierzyła rządy i dowodztwo nad woyskiem w tey prowincyi. Lecz środek ten, iak wszyſtkie inne junty Kadyxkiey, ieſt po wzięciu Montevideo za poźny.

Dnia 27. Sierpnia.

(Z Monitora.)

Podług gazety Lizbońskiey pod d. 7 b. m. Jenerał Kaſtannos obeymie dowodztwo nad woyskiem Galicyyskim.

Sześciu służących Lekarza Willis zoſtaią teraz przy Królu; dwoch z nich ieſt uſtawicznie przy nim, a gdy potrzeba wszyscy się zbiegaią.

W Mexyku między woyskiem rządowem i rokoszanow zaszła krwawa bitwa, w którey pierwsze znacznie porażone zoſtało.

Naynowsze liſty z Karakkas donoszą, iż kongreſs tamteyszy, z okolicznych prowincyy utworzony, obrał Jenerała Miranda prezydentem i taką samą nadał mu władzę, iaką ma prezydent ziednoczonych ſtanow północney Ameryki.

Intereſsa Sycylii (mowi dziennik *Times*) wyciągaią naywiekszey z ſtrony naszego rządu uwagi, albo mowiąc bez ogrodki, są tego rodzaju, iż wypadałoby wyrzec się mieszania do nich przez czas nieiaki. Gdy Król, iak mowią, woli raczey

oddawać się zabawom, niżeli trudnić się rządem swoich ludow; niechayże się więc bawi! Lecz, ieżeliby w czasie tych iego zabaw przyszło do tego, iż utraciłby stopień pomiędzy dawnemi Monarchami i nieprzyiaciele nasi kray iego opanowali, tedy nie możemy nic lepszego zrobić, iak onem go wyrwać. Ale chcieć Sycyliią przeciw zamachom kraiowcow i Francuzow utrzymać dla dworu, którego naczelnik, iak słychać, iest nieczuły na własny interess, gdy tym czasem inne osoby utrzymuią potaiemnie związki z naszemi nieprzyiaciołmi, dla zepewnienia sobie w przeciwnym wypadku na przyszłość losu; byłoby w rzeczy samey postępkiem nierozsądnym, od którego należy, ieżeliśmy go przyięli, zaraz odstąpić.

Gazeta *Sun*, która zdaie się zupełne zaufanie ministrow posiadać, mowi: Jakkolwiek obelżywe rozchodzą się wieści względem dworu Neapolitańskiego, dowiaduiemy się iednak z dowodnego źrodła, iż Król i Królowa bardzo sprzyiaią Anglii. Chcemy temu wierzyć; lecz odważamy się razem powiedzieć, że ieżeli Król i Królowa takiemi tchną uczuciami, tedy nie można o nich wiedzieć tylko przez bezpośrednie obiawienie badacza serc ludzkich, i że w ogólności przekonanemi iesteśmy, iż ważną byłoby rzeczą odmienić postępowanie względem Sycylii, którey obrona zmnieyszyła iuż znacznie siły, które daćbyśmy byli mogli temu kraiowi, o którego otwartości i rzetelności żadnego powodu do wątpliwości nie mamy; rozumiemy tu Kataloniią.

Jenerał Spencer opuszcza woysko w Portugalii i powraca do Anglii. Dwie dywizye, które Lord Wellington nad brzegami Koa zostawił, zostaią pod rozkazami Jenerałow Hill i Picton.

Dziennik *Regency-Herald* umieścił następuiący artykuł:

Pani *Gwinea* (*) zakończyła w Anglii w podeszłem bardzo wieku swoie życie, szczerze od wszystkich żałowana, którzy tylko mieli szczęście ią znać. Zdrowie sławney tey awanturniczki zaczęło iuż od roku 1797 słabnieć. Zostawała ona długo w służbie Angielskiey, i przez ważny swoy wpływ i potężną pomoc przykładała się bardzo wiele do przechylenia szali potęgi na stronę naszą i do zakwitnienia handlu. Smierć iey dotchnęła żywo tak całą Publiczność, iako też w szczególności każdego poddanego W. Brytanii, którzy bardzo do niey byli przywiązanemi i naywiększą wartość w niey pokładali. Mowią, iż zgon iey przyśpieszyła niewdzięczność teraźnieyszych ministrow, którzy wyczerpnąwszy iey siły w wszelkiego rodzaiu rozpustach i Dunkwiszotowskich wyprawach, skazali ią w nagrodę iey zasług na samotność. Była ona przedsiębiorącego charakteru, a przytem tak do swoiego Monarchy przywiązana, iż kroku nie zrobiła bez wizerunku J. K. Mci. Domyślaią się, iż woyna na półwyspiu przyczyniła się bardzo do pęknienia iey serca. P. *Papier*, który po niey nastąpił, ma bardzo podeyrzaną wziętość. Ubior iego złożony z samych gałganow, nie wystawia tak świetnego widoku; ani tak uymuiącego wdzięku, iak

---

(*) *Gwinea złoty pieniądz Angielski, nazywaiący się dla tego gwineą, iż złoto, z którego był bity, pochodziło po większey części z prowincyi Guinei w Afryce. Pierwsza Guinea bita była pod Karolem II. i wartała 20 szelągow czyli ieden funt szterling (40 złp.) Poźniey podniesiono ią do 21 szelągow (42 złp.) i tak szła dotąd.*

Pani *Gwinea*. Wyobraża także bardzo niezgrabnie wspaniałą córę południowey Ameryki. Oprocz tego tak ieſt słaby, iż unosi go naymnieyszy podmuch, a tak ubogi, iż ani iedney pency wewnętrzney wartości nie ma. Publikum tak mało pokłada w nim zaufania, iż potrzebuie pomocy parlamentu, ażeby się utrzymał i bankructwa uchronił, które mu codziennie grozi. Jakoż w własnym tylko narodzie mieć może cokolwiek znaczenia.

Z Gdańska d. 20. Sierpnia.

Pod d. 16 b. m. ogłoszone tu zoſtało naſtępuiące oznaymienie przez Ces. Francuzkiego Dyrektora cełł do prezydenta miaſta przesłane: " Spieszę się uwiadomić WPana, że niezgadza się z zamiarami J. C. K. Mci, ażeby towary osadowe wprowadzane były, nawet za nową opłatą d. 2 Paźdz. uſtanowioną, i że J. C. K. Mość oſtatecznie poſtanowił, iż każdy gatunek towarow osadowych, skądkolwiek bądź przybyłych, uważany bydź ma iako z Anglii pochodzący, a zatem konfiskowany.

Z Kopenhagi d. 3. Września.

Na końcu przeszłego tygodnia napotkano na Bełcie dwa konwoie Angielskie. Z pierwszego, który przybył z morza północnego i składał się z 2 liniiowych okrętow, iedney fregaty, iednego kutra, iednego zbroynego ſtatku i 33 kupieckich okrętow, zabrała łodz nasza Jorgen Petersen galerę Gdańską i w bezpieczne mieysce zaprowadziła. Przybyły z Baltyckiego morza konwoy był daleko licznieyszy, bo znaydowało się w nim, oprocz wielu kupieckich okrętow, 16 zbroynych ſtatkow, pomiędzy któremi 6 liniiowych okrętow i 2 fregaty.

Z Wszyſtkich donieſień o tego rocznich urodzaiach, pokazuie się, iż teraźnieyszy rok nie był tak urodzayny iako sobie z początku pochlebiano, a mianowicie nie wiele będzie karmy dla bydła, ponieważ dla suszy zboże było małe i rzadkie.

Z Rzymu d. 14. Sierpnia.

Arkady koliſseum są iuż aż do spodu oczyszczone z gruzu, którym były zawalone. Odmiana światła i cieniow przechodząc teraz przez nie, ma coś uderzaiącego. Nowe mury około świątyni Weſty, które ią otaczały i szpeciły, są także rozebrane. Poświęcona za czasow Rzymian dla wszyſtkich Bożkow świątynia czyli Panteon, która w wieku czwartym na kościoł chrześciański zamienioną zoſtała i nazwiko Maryi rotondy nosiła, ma także bydź dawnemu przeznaczeniu wrocona i od nowych dodatkow oswobodzona.

Od kilku mieſięcy opadła znacznie woda w ſtudniach na około Wezuwiusza i z krateru iego wychodził uſtawicznie wielki dym. Wieśniacy, mieszkaiący około tey góry obawiali się z tego powodu o swoie pola i winnice, a cudziemcy i badacze natury oczekiwali w krotce naſtąpić maiącego wyrzutu ognia; lecz mocne dymienie się uſtało, a ubytek wody pochodził zapewne z tegoroczniey suszy, która od początku wiosny panowała.

Z Baltimore d. 15. Lipca.

D. 1. b. m. fregaty ziednoczonych ſtanow, Prezydentka i ziednoczone ſtany, wraz z iednym brygiem wypłynęły na morze.

Z ubolewaniem donieść muſiemy, iż znaczna liczba bankowych Angielskich biletow znayduie się tu w biegu. Kwota ich wynosi do 200,000 f. szt.

P. Craig, jeneralny rządzca Angielskich poſiadłości w północney Ameryce, wſiadł d. 19 Czerwca w Kwebeku na okręt, udaiąc się na powrot do Anglii.

DODATEK
DO Nru 76.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 22. WRZESNIA 1811 Roku W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 17. Września.

JX. Izydor Cybulski, pracuiący ciągle nad zbiorem śpiewow religiynych w oyczystym ięzyku, i przydaniem do nich stosowney, a z świętością rzeczy zgodney muzyki, dał w tych dniach przekonywaiący dowod, iak znacznie w tak użytecznem dziele postąpił. Młodzież przez JX. Cybulskiego w śpiewaniu usposobiona, exekwowała w ostatnią Niedzielę w Kościele parafiialnym Panny Maryi wielką mszą, do którey Polskie pieśni i muzyka za staraniem iego przez JJPP. Stefaniego i Krupinskiego ułożone zostały. Rownie zamiar, iak szczęśliwe iego uskutecznienie zyskały słuszną pochwałę liczney publiczności, i wielu osób rządowych. Myślą iest JX. Cybulskiego wydrukować w tey mierze dzieło, zawieraiące zbior pieni pobożnych, na święta i obrzędy religiyne w ięzyku Polskim, a razem stosowną do nich muzykę, tak przez niego samego iak przez wielu znanych i gorliwych Artystow narodowych ułożoną. Wątpić nie można o użyteczności tego zamiaru, a trudność uskutecznienia ułatwi praca autora, oraz wsparcie i zachęcenie wielu znakomitych osób.

Ze Lwowa d. 6. Września.

Wiadomo, iż część cyrkułu Zaleszczykowskiego, odstąpiona została Rossyi. Do części pozostałey w Galicyi N. Cesarz i Król przyłączył część cyrkulu Stanisławowskiego, i wyznaczył za stolicę temu szesnastemu cyrkułowi Galicyi miasto Kołomec. Utworzenie tego nowego cyrkułu pociągnęło za sobą nieiakie odmiany i zaokrąglenia w cyrkułach Kołomeyskim, Stanisławowskim, Stryyskim, Brzezańskim i Złoczowskim.

Miasto handlowe Rossyyskie Berdyczow całkiem prawie przez ogień w perzynę obrocone zostało. Zgorzało domow 662. Szkoda wynosi przeszło 10 mil. rubli. W samych futrach spaliło się za 3 miliony, w wodkach 1 1/2 milonow, w winach 1 mil.; cukru spaliło się 1200 pudow, kawy 20,000 pud.; rodzenkow 14 000 pud., a innych towarow stratę szacuią do 5ciu mil. rubli.

Z Sztokolmu d. 30 Sierpnia.

D. 11 b. m. krążące okręty Angielskie na uyściu odnogi Botniyskiey, zabrały przy wyspie Aaland wielki Szwedzki okręt z żelazem do Finlandyi przeznaczony.

Z Antwerpii d. 26. Sierpnia.

Miasto nasze zbliża się szybko do stopnia, który mu J. C. K. Mość naznaczyć raczył; iest środkiem wielkiego i ustawicznego ruchu, który mu nadaie postać stolicy państwa. Z wszystkich części Belgii

ziedzaią tu ludzie, dla widzenia ogromnych robot, które Cesarz od mieśiąca do skutku doprowadzić kazał, iako to: 15,000 robotników, którzy wszyscy razem są zatrudnionemi; 20 liniiowych okrętow, które razem na warsztatach są robionę; nowego miasta na lewym brzegu Skaldy, na którem tyśiące rąk iest przez całe lato zatrudnionych, i nowego mostu łączącego to miasto z Antwerpiią; nakoniec woyskowego portu, którego przed rokiem rys tylko widzieć można było, a teraz iest na ukończeniu do przyięcia 40 liniiowych okrętow.

Od brzegow Menu d. 7. Września

Xże Jozef Poniatowski powracaiąc z Paryża do Warszawy, przybył d. 1 Września do Drezna.

Sławny snycerz Kanowa pracuie teraz nad nagrobkiem Alfierego.

Nowy W. Xże Badeński odebrał d. 24 Sierpnia od swoich poddanych przyśięgę wierności; wszystkie osoby znaydowały się pod czas przyśięgi w żałobnych sukniach. Xże ten żyie nieoddzielnie przy swoiey małżonce i często się z nią przeieżdża.

W Marburgu postawione uroczyście zostało d. 2 Września w sali szkoły główney darowane iey przez samego Monarchę popiersie Króla Westfalskiego, przyczem obchodzono razem podziękowanie za wielorakie dobrodzieystwa, które szkoła od J. K. Mci otrzymała.

W Bawaryi ma bydź na wzor Francyi wzięta na rząd administracya tabaczki.

NN. Króleśtwo Bawarscy powrócili d. 1 b. m. z swey podroży do Salzburga w dobrem zdrowiu do Nimfenburga.

W. Xże Frankfortski wyiechał d. 2 z rana z Frankfortu do Aszafenburga.

Król Wirtemberski dał d. 3 b. m. w Stuttgardzie nadzwyczaynemu Badeńskiemu posłowi, Ministrowi stanu Baronowi Marschal, wstępną audyencyą.

Z Berlina d. 14. Września.

Znany powszechnie i niemal powiedzieć można, iedyny z obszernych wiadomości natury badacz, Piotr Szymon Pallas, Imp. Rossyyski radzca stanu i kawaler orderow, wielu akademiy i uczonych towarzystw członek, przed 70 laty w Berlinie urodzony, a przed 14 mieśiącami, dla odwiedzenia starszego swoiego brata tu przybyły, umarł d. 8 b. m. na biegunkę.

Rozmaite Wiadomości.

D. 7 Sierpnia Hrabia Gottorp (Gustaw IVty) przyiechał do Altony.

Wybranie popisowych w 3 nowych departamentach zacznie się d. 20 Września, a ma się d. 4 Października ukończyć.

Dla zapobieżenia lichwiarstwu żydowskiemu w króleśtwie Saskim, nie będzie żadne zaskarżenie żyda przeciw chrześcianowi w sądzie przyięte, ieżeli ostatni nie przyznał urzędownie zaciągnionego długu z wyrażeniem, iż całą pozyczkę bez żadnego potrącenia w gotowych pieniądzach zaciągnął.

Gubernia Wołyńska przenieśioną została z Kamieńca Podolskiego, iako twierdzą, w głąb kraiu.

W kraiu Badeńskim wyszło rozporządzenie, ażeby żadnych pielgrzymow nie przepuszczano do cudownego mieysca Maryi Einsidel bez paszportu, ponieważ pod pozorem odpustu przechodzili zbiegowie od woyska.

DONIESIENIA.

Niżey podpisany Notaryusz Departamentu Krakowskiego, na wezwanie Ur. Wiktoryi z Golańskich Szumskiey, po niegdy Macieiu Szumskim pozostałey wdowy, dziedziczki domow: murowanego i drewnianego, z szynkiem pod liczbami 155 i 156, z dwowa ogrodami owocowym i iarzynnym, oparkanione zupełnie, częścią balasami w filarach murowanych; tudzież z polem i łąką na Podbrzeziu przy mieście Kazimierzu nad starą Wisłą stoiących, a roku 1809 dnia 15 Maia szacowanych urzędownie na srebrną monetę zł. pol. iedenaście tysięcy, (11000 z.p.) w połowie przez cessyą od niegdy Macieia Szumskiego iey małżonka 1799, a w drugiey połowie przez cessye od Jana Szumskiego i Marcyanny z Szumskich Scherschnikowey, syna i córki, oboyga pełnoletnich w roku bieżącym na nią zeznane, do niey prawem własności należących, podaie do wiadomości publiczney, iż takowe domy z ogrodami, polem i łąką, przez publiczną licytacyą w kancellaryi Notariatu, w domu przy ulicy szerokiey pod liczbą 41 sprzedawać będzie. Na przedstanowcze przysadzenie dzień 21 Października r. b. 1811, o godzinie 3ciey po południu, a na pierwszą cenę iedenaście tysiecy zł. pol. (11000 zp.) w grubey srebrney monecie ustanawiaią się. Zyczący więc sobie kupna wymienionych domow, ogrodow, pola i łąki przez więcey dayność, wzywaią się w mieysce na dzien i godzinę wyżey wyrażone, z zakładem dziesiątey części szacunkowey summy tysiąc zł. pol. (11000) wynoszącym, a przed zaczęciem licytacyi złożyć się w mieyscu teyże licytacyi maiącym. Dan w Krakowie d. 7 Września 1811 roku.

Andrzey Markiewicz.

Niżey podpisany Massy krydalney niegdy Jerzego Ossolinskiego kurator w moc zalecenia Wysokiego Trybunału Cywilnego Iszey Instancyi Departamentu Krakowskiego d. 14 Sierpnia r. b. L. 4198 nastąpionego wzywa powtornie Wierzycieli teyże Massy, aby w celu przedstawienia swych monitow przeciwko rachunkom, oraz wyboru deputacyą przed delegowaną kommissyą w d. 7 Października mieyscu posiedzeń sadowych o godzinie 4 po południu osobiście albo przez umocowanych stawili się z tem ostrzeżeniem, że w przypadku tych niestawienia się wierzycieli, Trybunał na wniosek kuratora z urzędu będzie czynił.

Hiacinth Bienkiewicz.

Niżey podpisany do sprzedarzy przez publiczną licytacyą Domu drewnianego z ogrodem na Przedmieściu Smoleńsko w Wydziale Trzecim Miasta Krakowa pod Nrm. 169 położonego, do Massy sukcessorow po niegdy Barbarze Szmagowey należącego, oszacowanego na złotych Polskich trzysta pięćdziesiąt ośm w monecie srebrney Courant, rezolucyą Wysokiego Trybunału Cywilnego I. Jnstancyi Departamentu Krakowskiego Wydziału Pierwszego, pod dniem 29 Września 1811 roku do Nru. 1670 wypadłą delegowany, uwiadomia, że gdy przysądzenie przygotowuiące tegoż Domu za summę czterysta dwadzieścia złotych Polskich w monecie Courant w dniu czternastym Sierpnia r. b. uskutecznione zostało, termin do stanowczego przysądzenia wspomnionego Domu na dzien czternasty Października roku bieżącego naznaczony iest. — Maiący chęć rzeczonego Domu nabycia wzywaią się by w dniu wyznaczonym o godzinie dziewiątey z rana w Domu pod Nrm. 456 w Rynku w mieszkaniu przyszłym Pisarza Aktowego niżey podpisanego stawili się, i tam podania swe do Protokołu podali; zbior Obiaśnień taxy Domu oraz kondycye sprzedarzy w mieszkaniu dotychczasowym tegoż Pisarza przy Ulicy Szpitalney w Domu pod Nrm. 622 przeyrzeć można; Dan w Krakowie 1. Września 1811 roku.

Woyciech Olearski, J. K. X. Mci Notaryusz Depart. Krakowskiego.

W dniu 30stym Września o godzinie 9tey z rana w Domu Municypalnym odbywać się będzie licytacya przed W. Zarzeckim Prezydentem Miasta wolno handlowego Krakowa dochodów mieyskich następuiących, iako to:

Rogatkowego za Cenę Fiska'ną — — —	53746
Czopowego Mieyskiego — — — — —	3557.
Suchey Taxy — — — — — —	21417.

Licytant winien się opatrzyć stosownie do każdego. Dochodu w 10tą Część summy szacunkowey, iako przed licytacyiny zakład. — Wolno zostaie każdemu wszystkie tu dochody obiąć, co tak dla Miasta, iako też dzierżawy korzystnieyszem by było; licytacya iednak na każdy w szczególności odbywać się będzie. — Warunki kontraktu, iako też Taryfy, podług których dzierżawca pobor czynić ma, wolne są każdemu od dnia dzisieyszego, aż do rozpoczęcia licytacyi w Kancellaarymieyskiey przyyrzec. — Naywięcey daiący otrzyma kontrakt i obeymie w dniu Iwszym Października dochód przez niego zadzierżawiony. — Oczem Zasępca Prefekta Publiczność mieyscową i obcą uwiadomia. —

Wielogłowski, Z. P. Kalinka, Z. S. J.

Obwieszczenie, którym się publiczność uwiadomia, że dobra Lscin z przyległościami Jasionna, Rakowek, Mogiła i Niebyła w Powiecie Jedrzeiowskim, z mocy rezolucyi Wys. Tryb. Cyw. I. Inst. Depar. Krak. do Nru 3278 r. b. wypadłey w Dep. Krak. położone, na zaspokoienie kwoty 15000 z. pol. z prowizyami od roku 1805 sukcessorom niegdy Juliana Łempickiego, przez Ur. Kazimierza Olechowskiego winney, sposobem licytacyi publiczney, dnia 28 Września r. b. o godzinie 9 z rana, tamże w Lscinie na gruncie rozpocząć się maiąceych w roczną dzierżawę wypuszczone będą. Który, dób. ponieważ intrata czysta roczuie iest w kwocie 7079 zł. przez biegłych zaprzysiężonych wyciągnięta. Zatem każdy chęć zadzierżawienia maiący z zaopatrzeniem wadium dziesiątey części, na termininie i w mieyscu powyżey oznaczonym znaydować się może, gdzie warunki przed zaczęciem licytacyi, dzierżawy odczytane w głos zostaną. Dan w Jędrzeiowie d. 15 Września 1811.

Ign: Rzuchowski, Bur. Sądu Pokoiu Pow. Jed: Depar. Krakow.

Trybunał Cywilny pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego wzywa wszystkich opiekonow dzieci małoletnich, Administratorow mass kredalnych iako niemniey i wszystkich interessowanych, summy w bilonach Pruskich w depozycie Sądowym złożone maiących, aby z powodu zbliżaiącego się terminu redukcyi tychże bilonow potrzebne, a razem skuteczne przedsiewzięli środki końcem zapobieżenia szkodom, któreby poźniey ztąd ponieść mogli. W Krakowie d. 12 Września 1811.

Nikorowicz Prezes.
L. Chwalibogowski, Z. Sek.

Rzeczy ruchome po niegdy Ur. Andrzeiu Grabowskim pozostałe, to iest: suknie, bielizna stołowa, narzędzia gospodarskie bryczki, tudzież krowy, iałowrik, barany, sprzedane będą przez publiczną licytacyą za gotowe pieniądze w monecie srebrney courant, we wsi Bierżanowie za Podgorzem, w Powiecie i Departamencie Krakowskim dnia 26 Września roku teraźnieyszego o godzinie 9 z rana. Oczem niżey podpisany do przedarży tey rezolucyą Wysokiego Trybunału pod dniem 7 Maia 1811 roku do Nru 1473 wypadłą, delegowany uwiadomia. W Krakowie d. 9 Września 1811 roku.

Woyciech O'ear ki, Notar usz D. K

Jozef Wołczyński, Patron Trybunału Cywilnego Iszey Instancyi Departamentu Krakowskiego do publiczney wiadomości podaie, iż na dniu 9 Września r. b. Urząd Patrona zrezygnował, i wszelkie Akta Obywatelskie u W. Stanisława Mialskiego, Patrona przy Trybunale Cywilnym Depatamentu Krakowskiego złożył.

Sad kryminalny Departamentow Krakowskiego i Radomskiego, tym zapozwem wzywa Woyciecha Boruckiego o wspólnictwo rabunku obwinionego, rodem z Lubiąża małego, dawniey służący w woysku Polskim pułku artyleryi, z aresztu tuteyszego kryminalnego zbiegłego, aby on w przeciągu 60 dni, od dnia obwieszczenia rachuiąc, w Sądzie tuteyszym stawił się, i na zadany mu występek odpowiedział.

Dan w Krakowie dnia 2 Sierpnia 1811. *Piekarski, Prez.*
Jaroński, Sekr.